

HAUTAUSTOIMEN OHJESÄÄNTÖ

Sisälllys

JOHDANTO	3
1 § HAUTAUSTOINTA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	3
2 § HAUTAUSMAAT	4
3 § HAUTAUSMAAN KÄYTÖN OHJAUS JA SUUNNITTELU	5
4 § HAUTA	6
5 § HAUTAIOIKEUS	7
6 § RUUMIIN JA TUHKAN KÄSITTELY, SÄILYTTÄMINEN JA KULJETTAMINEN	9
7 § HAUTAAMINEN	10
8 § HAUDATUN RUUMIIN TAI TUHKAN SIIRTO	12
9 § HAUDAN HOITAMINEN	13
10 § HAUTAMUISTOMERKIT	14
11 § HAUTAKIRJANPITO	16
12 § HAUTAUSMAALLA NOUDATETTAVA JÄRJESTYS	17
VOIMAANTULO	18
LIITE 1 KUVA HAUDASTA, HAUTAPAIKASTA JA HAUTASIJASTA	19

Johdanto

Kirkkolain 3. luvun 35. §:n mukaan hautaustoimen ohjesäännössä määrätään haudoista, hautakirjanpidosta, haudan hoidolle asetetuista vaatimuksista, hautamuistomerkkien hyväksymisestä ja hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä. Hautaustoimen ohjesäännön hyväksyy kirkkovaltuusto. Hautaustoimesta säädetään kirkkolain 3. luvun 28–37. pykälissä.

Tässä ohjesäännössä mainittuja lakeja ja muita säädöksiä ovat

- Kirkkolaki (652/2023)
- Kirkkojärjestys (657/2023)
- Hautaustoimilaki (457/2003)
- Hallintolaki (434/2003)
- Järjestyslaki (612/2003)
- Terveysturvallisuuslaki (1280/1994)
- Asetus kuolemansyyn selvittämisestä (948/1973).

1 § Hautaustointa koskevat säännökset ja määräykset

Sen lisäksi, mitä hautaustoimilaissa, kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä sekä muissa laeissa ja asetuksissa säädetään, on seurakunnan hautaustoimessa noudatettava tämän ohjesäännön määräyksiä.

Päätösvallasta hautaustoimeen liittyvissä asioissa määrätään seurakunnan hallintosäännössä.

Kirkkolaki 3 luku

35 § Hautaustoimen ohjesääntö, hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma

Kirkkovaltuusto hyväksyy hautaustoimen ohjesäännön, hautausmaakohtaisen hautausmaakaavan ja hautausmaan käyttösuunnitelman. Hautaustoimen ohjesäännössä määrätään

- 1) haudoista
- 2) hautakirjanpidosta
- 3) haudan hoidolle asetetuista vaatimuksista
- 4) hautamuistomerkkien hyväksymisestä
- 5) hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä.

2 § Hautausmaat

Tornion seurakunnan hautausmaita ovat

- Parasniemen hautausmaa
- Suensaaren hautausmaa
- Karungin kirkon hautausmaa
- Karungin Huruvaaran hautausmaa.

Tornion seurakunnalla ei ole omaa tunnusketonta hautausmaata. Hautasija osoitetaan pyynnöstä erilliseltä tunnustuksettomalta hauta-alueelta, joka sijaitsee Kemin seurakunnan Paattion hautausmaalla. Hautausmaan yhteiskäytöstä on erillinen yhteistyösopimus Kemin ja Tornion seurakuntien välillä.

Hautaustoimilaki

3 § Velvollisuus ylläpitää yleisiä hautausmaita

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien tai seurakuntayhtymien tulee ylläpitää yleisiä hautausmaita. Hautausmaa voi olla useamman seurakunnan tai seurakuntayhtymän yhteinen.

5 § Tunnukseton hauta-alue

Hautasija on pyynnöstä osoitettava erilliseltä tunnustuksettomalta hauta-alueelta, joka ei saa sijaita kohtuuttoman kaukana seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueesta.

Tunnukseton hauta-alue on erillinen hautausmaa tai muusta hautausmaasta selvästi erottuvalla tavalla rajattu hautausmaan osa.

Kirkkojärjestys 3 luku

55 § 1 mom. Hautausmaa ja vainajien säilytystila

Seurakunnalla tulee olla oma tai toisen seurakunnan tai seurakuntayhtymän kanssa yhteinen hautausmaa taikka oikeus käyttää muuta vihittyä hautausmaata.

56 § Hautausmaan vihkiminen

Hautausmaa ja siunauskappeli on vihittävä ennen kuin niitä ryhdytään käyttämään. Hautaustoimilaissa (457/2003) tarkoitettua tunnuksetonta hauta-aluetta ei kuitenkaan vihitä.

3 § Hautausmaan käytön ohjaus ja suunnittelu

Hautausmaan käytössä noudatetaan hautausmaakaavaa, hautausmaan käyttösuunnitelmaa ja hautakarttaa sekä hautausmaan ylläpidossa ja hoidossa hautausmaan hoitosuunnitelmaa, joista säädetään kirkkojärjestyksen 3. luvun 57–59. pykälissä.

Kirkkojärjestys 3 luku

57 § Hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma

Hautausmaalle on laadittava hautausmaakaava ja käyttösuunnitelma.

Hautausmaakaava on yleiskartta, jota laadittaessa on otettava huomioon varatun alueen maaston luonne, maisemalliset arvot ja seurakunnan taloudellinen kantokyky. Hautausmaakaavaan sisältyvät

- 1) hautausmaan rajat
- 2) hauta-alueiden ja rakennusten sijainti
- 3) liikenteen järjestelyt ja käytävien sijainti
- 4) hauta-alueiden jako
- 5) hautausmaa-alueen kuivatus- ja vesihuoltosuunnitelma sekä jätehuollon järjestelyt.

Hautausmaan käyttösuunnitelmassa on otettava huomioon hautausmaan eri aikoina perustettujen osien ominaispiirteet ja kulttuurihistorialliset arvot. Käyttösuunnitelmaan sisältyvät

- 1) hautausmaakaavan sanallinen selitys
- 2) määräykset hautausmaan tai sen osan käytöstä yhteen tai useampaan hautausyvytyteen
- 3) määräykset hautaosastojen käyttöönottojärjestyksestä
- 4) hautausmaan käytön rajoitukset.

Kirkkojärjestys 3 luku

58 § Hautausmaan hoitosuunnitelma

Hautausmaalle on laadittava hoitosuunnitelma, jossa määritellään seurakunnalle kuuluva hautausmaan perushoito ja esitetään hautausmaan vuosittaiset hoitotoimenpiteet sekä pidemmällä aikavälillä toteutettavat kunnostustyöt.

59 § Hautakartta

Hautausmaasta on laadittava hautakartta. Hautaan voi kuulua yksi tai useampi hautapaikka. Samassa hautapaikassa voi olla useita hautasijoja. Hautausmaa tai sen osa voi olla muistolehtona, johon vainajan tuhka sirotellaan tai kätketään hautasijaa merkitsemättä.

4 § Hauta

Hauta on yhden tai useamman vainajan hautaamista varten varattu maa-alue hautausmaalla. Hauta sisältää yhden tai useamman vierekkäisen hautapaikan ja kukin hautapaikka yhden tai useamman päällekkäisen hautasijan (Liite 1). Hautasijat kirjataan hautarekisteriin hautakartan mukaisesti.

Jos hautausmaa tai sen osa on käyttösuunnitelmassa osoitettu kerros- eli syvähautaukseen ja maan laatu sen sallii, voidaan hautaan haudata kaksi arkkua päällekkäin. Tällöin arkkuhaudan terveydensuojeluasetuksen mukaiseen vähimmäissyvyyteen lisätään 0,6 metriä arkkua kohden. Samaa arkkuhautasijaa saa käyttää aikaisintaan 25 vuoden kuluttua edellisestä hautaamisesta (koskemattomuusaika).

Uurnahaudan vähimmäissyvyys on 0,6 metriä. Tämä ei kuitenkaan koske ilman uurnaa haudattavaa tuhkaa. Arkkuhautasijaa voidaan käyttää uurnahautaukseen siten, että asiasta tehdään merkintä hautakirjanpitoon. Uurnia voidaan haudata päällekkäin tilan salliessa. Uurnahaudalla ei ole koskemattomuusaikaa, joten se ei estä myöhempää arkkuhautausta.

Muistolehdossa ei ole näkyvästi merkittyjä hautasijoja. Vainajien muistaminen tapahtuu hauta-alueen yhteismuistomerkillä. Haudan syvyys muistolehdossa on vähintään 0,3 metriä.

Tornion seurakunnalle palautuneita, useamman hautapaikan rinnakkaishautoja voidaan luovuttaa uudestaan yksittäisinä 1 metrin levyisinä hautapaikkoina. Vanha rinnakkaishauta voidaan jakaa hautaustoimen hyväksymällä tavalla ja oikeudenomistajien keskinäisellä sopimuksella.

Terveydensuojeluasetus

40 § 2–3 mom. Hautaaminen

Arkkuun sijoitettu ruumis on haudattava maahan vähintään 150 senttimetrin syvyyteen. Samaa arkkuhautasijaa saa käyttää aikaisintaan 25 vuoden kuluttua edellisestä hautaamisesta.

Ruumis voidaan sijoittaa myös hautakammioon edellyttäen, ettei siitä aiheudu terveyshaittaa. Hautakammioon saa haudata 2 momentissa mainittua aikaa lyhyemmin väliajoin edellyttäen, että kunnan terveydensuojeluviranomainen hyväksyy hautaamisen.

Kirkkojärjestys 3 luku

59 § Hautakartta

Hautausmaasta on laadittava hautakartta. Hautaan voi kuulua yksi tai useampi hautapaikka. Samassa hautapaikassa voi olla useita hautasijoja. Hautausmaa tai sen osa voi olla muistolehtona, johon vainajan tuhka sirotellaan tai kätketään hautasijaa merkitsemättä.

5 § Hautaoikeus

Hautausmailla on käyttösuunnitelman mukaisesti

- hauta-alueita, joilta oikeus hautaan voidaan haudattavan vainajan lisäksi luovuttaa vainajan omaisille
- yhteishauta-alueita (muistolehto), joilla vainajan omaisille ei muodostu tiettyyn paikkaan kohdistuvaa hautaoikeutta ja joiden ylläpidosta huolehtii Tornion seurakunnan hautaustoimi
- hautoja, joilla hautaoikeus on vain siihen haudatuilla vainajilla ja joiden hallinta kuuluu seurakunnan hautaustoimelle.

Arkkuhauta luovutetaan vain arkkuhautaukseen. Oikeus uuteen arkkuhautaan luovutetaan ensisijaisesti vainajalle, jonka kotikunta oli kuolinhetkellä Tornio tai joka kuollessaan asui Torniossa. Uusia hautapaikkoja voidaan luovuttaa myös muille kuin torniolaisille vainajille.

Hautaoikeus luovutetaan kerrallaan 25 vuodeksi. Hautaoikeuden voimassaoloaika lasketaan haudan luovuttamista seuraavan kalenterivuoden alusta. Hautaoikeutta voidaan jatkaa 25 vuodeksi kerrallaan, jollei siitä aiheudu haittaa hautausmaan tarkoituksenmukaiselle järjestykselle tai hoidolle. Jos uuden hautauksen jälkeen hautaoikeutta jää alle 25 vuotta, hautaoikeuden pidennys on lunastettava siten, että hautaoikeus on voimassa uuden hautauksen jälkeen vähintään 25 vuotta. Maksu hautaoikeuden pidennyksestä määräytyy voimassa olevan hinnaston mukaan.

Jos hautaoikeudesta halutaan luopua ennen hautaoikeuden päättymistä, jäljellä olevasta hautaoikeusajasta ei makseta korvausta.

Hautaustoimilaki

4 § Hautasijan osoittaminen

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakunta tai seurakuntayhtymä on velvollinen vaadittaessa osoittamaan hautasijan vainajalle, jonka kotikuntalaisissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta oli kuolinhetkellä seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueella.

Jos vainajalla ei kuollessaan ollut kotikuntalaisissa tarkoitettua kotikuntaa, 1 momentissa mainittu velvollisuus on sillä evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnalla tai seurakuntayhtymällä, jonka alueella vainaja kuollessaan asui.

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakunta tai seurakuntayhtymä on lisäksi velvollinen vaadittaessa osoittamaan hautasijan myös sellaiselle kuolinhetkellä ulkomailta asuneelle Suomen kansalaiselle, jonka viimeinen kotikuntalaisissa tarkoitettu kotikunta ennen ulkomaille muuttamista oli seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueella.

Hautaustoimilaki

11 § Hautaoikeus

Hautaoikeudesta evankelisluterilaisen kirkon seurakunnan tai seurakuntayhtymän ja ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnan hautausmaalla on voimassa, mitä kirkkolaissa ja ortodoksisesta kirkkokunnasta annetussa laissa säädetään ja niiden nojalla säädetään tai määrätään sekä hautausmaan ylläpitäjän ja hautaoikeuden haltijan kesken sovitaan.

Kirkkolaki 3 luku

29 § Hautaoikeus

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän velvollisuudesta osoittaa hautasija vainajalle säädetään hautaustoimilaissa (457/2003). Kirkkoneuvosto voi päättää, että seurakunnan hautausmaahan saadaan haudata muukin kuin hautaustoimilaissa siihen oikeutettu vainaja.

Seurakunta luovuttaa hautaoikeuden kuolemantapauksen yhteydessä. Samalla hautaoikeus voidaan luovuttaa myös vainajan omaisille. Kirkkoneuvosto voi erityisestä syystä päättää hautaoikeuden luovuttamisesta muulloinkin.

Hautaaoikeuden haltija voi luovuttaa hautaoikeuden vain seurakunnalle.

30 § Hautaoikeuden voimassaoloaika

Hautaaoikeus luovutetaan enintään 50 vuoden määräajaksi. Määräaika lasketaan haudan luovuttamista seuraavan kalenterivuoden alusta. Hautaoikeuden voimassaoloaika päättyy aikaisintaan sen kalenterivuoden lopussa, jona viimeisestä hautauksesta on kulunut 15 vuotta, ei kuitenkaan ennen kuin hautaa voidaan käyttää uudelleen.

Hautaaoikeuden voimassaoloaikaa voidaan oikeudenhaltijan hakemuksesta jatkaa, jollei siitä aiheudu haittaa hautausmaan tarkoituksenmukaiselle järjestelylle tai hoidolle. Hautaoikeus on voimassa vain niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana.

Hautaaoikeus lakkaa ilman irtisanomista.

36 § Hautaustoimen maksut

Hautasijan luovuttamisesta ja hautaamiseen liittyvistä palveluista tulee periä maksut, joiden määrittämisessä otetaan huomioon seurakunnalle palvelun tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Hautaustoimessa perittäviin maksuihin sovelletaan lisäksi hautaustoimilain 6 §:ää.

Kirkkovaltuusto päättää haudoista perittävistä maksuista.

Kirkkolaki 13 luku

8 § Hautaustoimi

Jos seurakunta on ennen tämän lain voimaantuloa luovuttanut haudan ainiaksi, tämä luovutus on edelleen voimassa niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana. Hautaan sovelletaan kuitenkin 3 luvun 33 §:ää.

Hautoihin, jotka on luovutettu määräajaksi ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tätä lakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä siltä osin kuin ne eivät rajoita hautaoikeuden haltijalla tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita oikeuksia.

6 § Ruumiin ja tuhkan käsittely, säilyttäminen ja kuljettaminen

Vainajan ruumiin vastaanottaminen hautaan siunattavaksi, haudattavaksi tai tuhkattavaksi edellyttää lääkärin myöntämää hautauslupaa tai poliisin antamaa kuolinselvitystä. Tarvittaessa seurakunta toimittaa hautausluvan edelleen hautausmaan tai krematorion ylläpitäjälle.

Ruumis säilytetään ennen hautaamista suljetussa arkussa vainajien säilytystilassa, jonne sivullisilla ei ole vapaata pääsyä. Arkkuun merkitään vainajan nimi. Tilan käyttäjät huolehtivat vainajien tietojen kirjaamisesta hautaustoimen määräämällä tavalla päiväkirjaan.

Terveydensuojelu- tai muusta syystä taikka omaisten pyynnöstä ruumis voidaan siirtää hautaan ennen hautaan siunaamista. Tällöin hauta peitetään viipymättä vähintään arkun korkeudelta.

Tornion seurakunnan vainajien säilytystilat:

- Parasniemen hautausmaa 12 paikkaa
- Suensaaren hautausmaa 5–7 paikkaa
- Karungin hautausmaa 4 paikkaa

Asetus kuolemansyyn selvittämisestä

22 a § 1 mom.

Sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikkö, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos taikka muu vainajan ruumista säilyttävä taho saa luovuttaa vainajan ruumiin haudattavaksi tai tuhkattavaksi, kun lääkäri on laatinut hautausluvan tai kuolinselvitys on laadittu, ja se on annettu sille, joka on ilmoittanut huolehtivansa vainajan hautaamisesta tai tuhkaamisesta, taikka sille, joka hautauksesta tai tuhkauksesta huolehtivan toimeksiannosta hoitaa hautaukseen tai tuhkaukseen liittyviä käytännön järjestelyjä.

Hautaustoimilaki

2 § Yleiset velvollisuudet

Vainajan ruumis on ilman aiheetonta viivytystä haudattava tai tuhkattava.

Vainajan ruumista ja tuhkaa tulee käsitellä arvokkaalla ja vainajan muistoa kunnioittavalla tavalla.

Vainajan ruumiin hautaamisessa ja tuhkaamisessa sekä tuhkan käsittelyssä tulee kunnioittaa vainajan katsomusta ja toivomuksia.

19 § Tuhkan hautaaminen tai sijoittaminen muulla tavoin

Tuhka on vuoden kuluessa tuhkaamisesta haudattava tai muulla tavoin sijoitettava pysyvästi yhteen paikkaan. Jolleivät 23 §:ssä tarkoitetut henkilöt tämän jälkeen kehotuksesta huolimatta huolehdi tuhasta, sijoitetaan tuhka vainajan kuolinpesän kustannuksella sille hautausmaalle, johon vainajalla on oikeus tulla haudatuksi.

Tuhkan sijoittamiseen on oltava alueen omistajan tai haltijan suostumus.

Kirkkojärjestys 3 luku

55 § 3 mom. Hautausmaa ja vainajien säilytystila

Seurakunnalla tulee olla säilytystila vainajia varten hautausmaalla tai muualla sopivassa paikassa.

Terveydensuojeluasetus

41 § Ruumiin käsittely, säilyttäminen ja kuljettaminen

Jos vainaja on sairastanut tarttuvaa tautia ja tartunnan vaara on edelleen olemassa, on vainajan kuolinsyyn selvittäjän ilmoitettava tästä ruumista käsittelevälle.

Muualla kuin sairaalan tiloissa ruumis on säilytettävä asianmukaisessa tiiviissä arkussa tai vastaavassa ennen hautaamista.

Ruumiin kuljettaminen on sallittua vain siihen tarkoitukseen varatussa kulkuneuvossa.

Ruumiinkuljettamisesta valtioiden välillä säädetään erikseen.

7 § Hautaaminen

Hauta kaivetaan hautakartan määräämään paikkaan. Kaivannon leveys ja pituus määräytyvät arkun suuruuden mukaan siten, että arkku mahtuu riittävän väljästi laskeutumaan vaakasuorassa asennossa haudan pohjalle. Kaivanto tuetaan asianmukaisesti olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Syvähauta-alueella arkkuhautapaikan ensimmäinen hautaus tehdään aina alempaan hautasijaan, ellei siihen ole paikan maa- tai kallioperästä johtuvaa estettä.

Haudalla olevat hautamuistomerkit on hautaoikeuden haltijan tai haudan asiakkaan kustannuksella siirrettävä syrjään hautausta edeltävällä viikolla. Hautausmaan henkilökunta ei pääsääntöisesti siirrä yli 2,5 metriä pitkiä kukka-aukollisia pohjakiviä. Vastuu niiden siirrosta ja rikkoutumisesta on omaisilla. Hautamuistomerkit on hautauksen jälkeen asetettava paikoilleen sillä tavoin, että ne eivät vaaranna turvallisuutta.

Haudan kaivamisen aikana esille tulevat, aiemmin haudatun vainajan jäännökset suojataan ja sen jälkeen peitetään kaivannon pohjalle. Jos hautaa avattaessa esille tulee maatumaton arkku tai vainaja, haudan kaivuu keskeytetään, kaivanto peitetään ja hautausjärjestelyistä huolehtivan henkilön kanssa sovitaan muu hautasija.

Ruumis on haudattava helposti maatuvaan arkussa. Tuhka on haudattava helposti maatuvaan uurnassa tai ilman uurnaa. Arkun ja tuhkan hautausta valvoo aina hautausmaaston tai seurakunnan työntekijä.

Haudan avaamisesta ja peittämisestä huolehtii hautausmaan henkilökunta. Tilapäisen hautausmaaston viereisille haudoille ei ole esteenä haudan avaamiselle.

Hauta peitetään arkun hautaan laskun jälkeen suojakannella ja peitetään viimeistään ensimmäisenä arkena ilman aiheutonta viivytystä. Omaiset voivat peittää haudan siihen saakka, että arkku peittyy, jos siitä on erikseen ja etukäteen sovittu henkilökunnan kanssa.

Omaisten on huolehdittava haudalle laskettujen kukkalaitteiden poistamisesta viikon kuluessa hautauksesta, minkä jälkeen hautausmaan henkilökunnalla on oikeus poistaa ja hävittää kukkalaitteet muistonauhoineen ja -kortteineen.

Hautausmaan henkilökunta hautaa tuhkan muistolehtoon ilman omaisten läsnäoloa.

Asetus kuolemansyyn selvittämisestä

22 a § 2–3 mom.

Hautaus saadaan toimittaa, kun hautauslupa tai kuolinselvitys on annettu sen hautausmaan ylläpitäjälle, jonne vainaja haudataan. Vainajan ruumiin voi tuhkata, kun hautauslupa tai kuolinselvitys on annettu krematoriolle, jossa vainaja tuhkataan.

Hautausmaan ylläpitäjän on viipymättä hautauksen jälkeen ilmoitettava hautauksen ajasta ja hautausmaasta, johon vainaja on haudattu, maistraatille. Jos vainaja on tuhkattu, on krematorion ylläpitäjän ilmoitettava, milloin ja missä vainaja tuhkattiin. Ilmoitus on tehtävä sille maistraatille, jonka toimialueella vainajalla oli kuollessaan kotikunta tai, jos tämä ei ole tiedossa, kuolinpaikan maistraatille. Jos vainaja oli kuollessaan evankelisluterilaisen tai ortodoksisen kirkon jäsen, nämä ilmoitukset on kuitenkin tehtävä asianomaiselle seurakunnalle.

Terveydensuojeluasetus

40 § 1 mom. Hautaaminen

Vainajan ruumis on haudattava viivytyksettä tiiviissä asianmukaisessa arkussa tai vastaavassa taikka tuhkattava krematoriossa.

8 § Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto

Haudatun ruumiin tai tuhkan saa siirtää toiseen hautaan vain, jos aluehallintovirasto erityisen painavista syistä on myöntänyt siihen luvan. Haudatun ruumiin siirtäminen edellyttää lisäksi kunnan terveydensuojeluviranomaisen myöntämän luvan. Mainitut päätökset on ennen siirron valmistelua toimitettava tiedoksi hautaustoimelle.

Tornion seurakunta ei suorita vainajan siirtoa. Hautaustoimesta vastaava toimii valvovana viranomaisena, jolle on esitettävä hyväksyttävä suunnitelma siirron asianmukaisesta toteuttamisesta ja joka hyväksyy myös siirron ajankohdan ja kaluston, jolla siirto tehdään. Siirron aiheuttamat kustannukset veloitetaan asianosaiselta.

Terveydensuojeluasetus

42 § Haudatun ruumiin siirtäminen

Haudatun ruumiin siirtämistä koskevaan kunnan terveydensuojeluviranomaiselle osoitettuun hakemukseen on liitettävä tiedot vainajasta virallinen selvitys kuoleman syystä ja ajasta, ruumiin hautapaikasta sekä selvitys ruumille varatusta uudesta hautapaikasta.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on hankittava hautausmaiden omistajilta lausunto terveydellisten seikkojen selvittämiseksi haudatun ruumiin siirtämisestä tehdystä hakemuksesta.

Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi tarvittaessa kieltää haudatun ruumiin siirtämisen tai määrätä ruumista siirrettäessä noudatettavista muista toimenpiteistä terveyshaitan ehkäisemiseksi. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on määrättävä aika, jonka kuluessa ruumiin siirtäminen on toimitettava.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on lähetettävä ruumiin siirtämistä koskeva päätös tiedoksi sen kunnan terveydensuojeluviranomaiselle, jonne ruumis siirretään, sekä asianomaisille lääninhallituksille ja hautausmaiden omistajille.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen edustajan on oltava paikalla ruumista haudasta otettaessa ja uudelleen haudattaessa.

Hautaustoimilaki

24 § Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto

Haudattu ruumis tai tuhka saadaan erityisen painavista syistä aluehallintoviraston luvalla siirtää toiseen hautaan. Haudatun ruumiin siirtämiseen tarvittavasta terveydensuojeluviranomaisen luvasta säädetään erikseen.

9 § Haudan hoitaminen

Seurakunnan hautaustoimelle kuuluva hautausmaan perushoito ja hautaoikeuden haltijalle kuuluvat tehtävät määräytyvät hautausmaan hoitosuunnitelman mukaisesti. Hautaustoimi seuraa hautojenhoitoa ja antaa tarvittaessa kehotuksia puutteiden korjaamiseksi.

Hautoja hoitavan yrittäjän on tehtävä ilmoitus seurakunnan hautaustoimelle. Jos hautoja hoitava/kunnostava yritys haluaa käyttää työssään seurakunnan tarvikkeita tai muita palveluja, on siitä sovittava seurakunnan hautaustoimen kanssa erikseen, kuten myös kaluston käytöstä.

Sen lisäksi, mitä kirkkolain 3. luvun 33. §:n 1. momentissa säädetään seurakunnan vastuusta yksittäisen haudan hoidosta, seurakunnan hautaustoimi voi sopia seurakunnan hallintaan palautuneen haudan ylläpidosta ja hoidosta kulttuuriperintöä vaalivan yhteisön tai henkilön kustannuksella. Sopimuksella ei luovuteta hautaoikeutta.

Kirkkolaki 3 luku

33 § Haudan hoito

Hautaoikeuden haltija vastaa siitä, että hautaa hoidetaan hautausmaan arvon mukaisesti. Kirkkovaltuusto voi kuitenkin päättää, että seurakunnan kustannuksella huolehditaan hautausmaalla tai sen osalla olevien hautojen perushoidosta. Kirkkovaltuusto voi päättää, että seurakunta vastaa haudan hoidosta, jos vainajan muiston vaalimista pidetään seurakunnan kannalta tärkeänä.

Seurakunta voi tehdä hautaoikeuden haltijan kanssa määräaikaisen sopimuksen siitä, että seurakunta ottaa korvauksesta vastuun haudan hoidosta. Seurakunta voi sopia, että hoitokorvaukset sijoitetaan hautainhoitorahastoon, jonka varat käytetään sopimusten mukaisten hautojen hoitoon.

Kirkkoneuvosto voi velvoittaa hautaoikeuden haltijan kunnostamaan haudan, jonka hoito on olennaisesti laiminlyöty. Kunnostamiseen varataan vuoden määräaika siitä, kun päätös on annettu hautaoikeuden haltijalle tiedoksi. Kirkkoneuvosto voi päättää hautaoikeuden menettämisestä, jollei laiminlyöntiä ole korjattu. Päätöksen tiedottamisesta säädetään 10 luvun 25 §:ssä.

Hautaustoimilaki

13 § Hautausmaan ja haudan hoito

Hautausmaan ylläpitäjän tulee hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla.

Yksittäisen haudan hoidosta on voimassa, mitä 11 §:n mukaisesti säädetään tai määrätään sekä hautausmaan ylläpitäjän ja hautaoikeuden haltijan kesken sovitaan.

Kirkkolaki 3 luku

36 § Hautauskoimen maksut

Hautauskoimen luovuttamisesta ja hautausmaahan liittyvistä palveluista tulee periä maksut, joiden määräämisessä otetaan huomioon seurakunnalle palvelun tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Hautauskoimessa perittäviin maksuihin sovelletaan lisäksi hautauskoimilain 6 §:ää.

Kirkkovaltuusto päättää haudoista perittävistä maksuista.

10 § Hautauskoimet

Haudalle tai muistelualueelle saa sijoittaa vainajan muistoksi muistomerkin taikka muistelualueen nimilaudan tai nimikaiverruksen. Hautauskoimen on oltava hautausmaahan käyttösuunnitelman ja seurakunnan hautauskoimiohjeeseen mukainen. Hautauskoimiohjeestä poikkeamista ei hyväksytä. Asennettavasta hautauskoimesta on lähetettävä suunnitelma hautauskoimelle ennen hautauskoimen valmistamista.

Haudalle sallitaan pääsääntöisesti yksi hautauskoimeksi. Haudoksille voidaan perustellusti sallia useampi hautauskoimeksi tilan niin salliessa. Hautauskoimien yhteislevyys ja -korkeus eivät saa ylittää hautauskoimiohjeessä määriteltyjä enimmäismittoja. Vastuu hautauskoimiohjeeseen noudattamisesta on hautauskoimen tilaajalla ja valmistajalla. Hautauskoimen tilaaja taikka muutos- tai lisätyön tilaaja vastaa hankinnan oikeellisuudesta. Hautauskoimiohje löytyy seurakunnan verkkosivustolta. Lisätietoja saa myös seurakunnan hautauskoimelta.

Haudalle asennettava hautauskoimeksi on sijoitettava haudan rajojen sisäpuolelle. Hautauskoimen tilaajan ja asentajan on huolehdittava siitä, että hautauskoimen asennusalue ja pohjat ovat aikaa kestäviä. Asentamisessa tulee ottaa huomioon haudan tiivistyminen, jotta hautauskoimeksi ei kallistuisi eikä painuisi maahan. Hautauskoimen asennuksen yhteydessä ei saa aiheutua vahinkoa hautausmaahan alueelle eikä sen kuluväylille. Asennuksesta vastaavan on ilmoitettava tapahtuneista vahingoista hautauskoimelle ja korvattava aiheutuneet vahingot seurakunnalle.

Hautamuistomerkin asentaminen on sallittu vain sulan maan aikana kesäkuun toisesta viikosta alkaen syyskuun loppuun saakka. Hautamuistomerkin asennustöitä saa tehdä arkipäivisin hautausmaiden työajan puitteissa siten, ettei häiritä hautauksia eikä hautausmaan hauta- ja hoitotöitä.

Hautamuistomerkki on asennettava siten, ettei kaatumisen tai vieremän vaaraa ole. Hautamuistomerkin turvallisuudesta vastaa hautaoikeuden haltija tai haudan asiakas. Seurakunnan hautaustoimi seuraa hautamuistomerkkien turvallisuutta ja antaa tarvittaessa kehotuksia puutteiden korjaamiseksi. Määräysten vastaisesti asennettu hautamuistomerkki on hautaustoimen kehotuksesta viipymättä korjattava tai poistettava.

Hautamuistomerkin tulee olla hautausmaalle tuotaessa valmiiksi tehty eikä se saa olla paikalleen asentamattomana hautausmaalla kauemmin kuin työn suoritus vaatii. Työn päätyttyä hauta on heti siistittävä, ja viereisille haudoille aiheutuneet vahingot siistittävä ja korjattava. Asennuksesta vastaavan on raportoitava vahingoista hautaustoimelle ja tarvittaessa sovittava korvauksista hautaoikeuden haltijoiden tai haudan asiakkaiden kanssa. Seurakunnan hautaustoimi korjaa tai oikaisee vain sellaisen hautamuistomerkin, jonka vaurioituminen johtuu hautaustoimen toimenpiteestä tai laiminlyönnistä.

Haudan reunustaminen aidalla, kiveyksellä tai muuten on kielletty, sillä erilaiset reunukset voivat vaurioitua haudan sulatuksessa tai estää haudan avaamisen. Hautaustoimi voi määrätä haudalta poistettaviksi asiaankuulumattomat aidat, puut, pensaat ja muut kasvit. Hautausmaan henkilökunta voi poistaa tai tehdä vaarattomaksi yleiselle turvallisuudelle havaitut hautamuistomerkit, ellei haudan asiakasta tavoiteta. Aiheutuneet kustannukset peritään haudan asiakkaalta.

Haudalle sijoitettua muistomerkkiä ei saa poistaa ilman hautausmaan ylläpitäjän suostumusta.

Hautamuistomerkki on hautaoikeuden haltijan tai muiden oikeudenomistajien omaisuutta, ellei se lain nojalla poistamiskehotuksen jälkeen siirry seurakunnan omistukseen. Seurakunnan hautaustoimelle siirtyneet hautamuistomerkit inventoidaan Museoviraston ohjeiden mukaisesti. Seurakunnan hautaustoimi pitää yllä rekisteriä kulttuurihistoriallisesti arvokasta hautamuistomerkeistä.

Hautaustoimilaki

14 § Hautamuistomerkit

Hautaoikeuden haltija päättää haudalle sijoitettavista hautakivistä ja muista muistomerkeistä. Muistomerkin tulee olla hautausmaan yleiskuvaan sopiva eikä se saa loukata vainajan muistoa tai hautausmaan arvokkuutta. Muistomerkin hyväksyy hautausmaan ylläpitäjä.

Haudalle sijoitettua muistomerkkiä ei saa poistaa ilman hautausmaan ylläpitäjän suostumusta.

Hautaoikeuden lakattua hautausmaan ylläpitäjän tulee tarjota hautaoikeuden haltijalle tilaisuus poistaa hautamuistomerkki, jollei hautausmaan ylläpitäjä erityisestä syystä päätä pitää muistomerkistä huolta hautaoikeuden lakkaamisen jälkeen. Jos hautamuistomerkkiä ei ole poistettu kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hautaoikeuden haltijalle on varattu tilaisuus sen poistamiseen, hautamuistomerkki siirtyy hautausmaan ylläpitäjälle vastikkeetta.

Kirkkojärjestys 3 luku

60 § Muistomerkit

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän hallinnassa oleva paikka, jossa on ollut kirkko, hautausmaa tai siunauskappeli, on merkittävä muistotaululla tai muulla muistomerkillä.

Hautaoikeuden lakattua haudalla oleva taiteellisesti tai historiallisesti arvokas rakennelma tai muistomerkki, jota ei voida jättää paikalleen, on siirrettävä sopivaan paikkaan hautausmaalla tai säilytettävä muulla tavoin.

61 § Kulttuurihistoriallisesti arvokas omaisuus

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän on erityisellä huolella hoidettava omistamaansa tai hallitsemaansa kulttuurihistoriallisesti arvokasta omaisuutta ja esineistöä. Sitä ei saa ilman erityistä syytä korjata sitä muuttaen, siirtää perinteiseltä paikaltaan tai poistaa.

11 § Hautakirjanpito

Hautarekisteri sisältää aina hautaustoimilain 12. §:n 1. momentin mukaiset pakolliset tiedot.

Hautaoikeuden haltijatiedot eivät lain mukaan ole pakollisia. Haltijatiedot voidaan merkitä hautarekisteriin vain, jos ne on ilmoitettu seurakunnalle. Rekisteriin kuuluu vain vuoden kuluessa haudan alkuperäisestä luovutuksesta tehty sopimus. Perheen tai suvun myöhemmin tekemät keskinäiset hautaoikeus sopimukset eivät kuulu seurakunnan valvottaviksi.

Hautaustoimilaki

12 § Hautarekisteri

Hautausmaan ylläpitäjän on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät vainajan:

- 1) sukunimi ja etunimet;
- 2) syntymäaika tai henkilötunnus;
- 3) kuolinaika;
- 4) hautaamisajankohta;
- 5) hautaamistapa; sekä
- 6) haudan sijainti.

Rekisteriin voidaan merkitä myös hautaoikeuden haltijan nimi ja postiosoite, hautaoikeuden voimassaoloaika sekä tieto siitä, keitä haetaan voidaan haudata. Lisäksi rekisteriin voidaan merkitä hautausmaalla olevat taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaat muistomerkit ja niiden sijainti. Vainajista, joiden tuhka on sijoitettu muistolehtoon, merkitään rekisteriin 1 momentissa säädetyt tiedot lukuun ottamatta tuhkan sijaintia. Tässä pykälässä tarkoitettu rekisteri tulee säilyttää pysyvästi. Kun 8 §:ssä tarkoitettu yhteisö tai säätiö lopettaa toimintansa, tulee tässä pykälässä tarkoitettut asiakirjat luovuttaa säilytettäväksi arkistolaitokseen.

Kirkkolaki 3 luku

31 § 2 mom. Hautaoikeuden haltija

Hautaa luovutettaessa sovitaan hautaoikeuden haltijasta. Jos sopimusta ei ole tehty vuoden kuluessa haudan luovutuspäivästä tai jos tehtyä sopimusta ei voida olosuhteiden muuttumisen johdosta noudattaa, hautaoikeuden haltijaksi tulee vainajan leski tai, jos leskeä ei ole, ensimmäiseksi haetaan haudatun vainajan lähimmät perilliset. Näiden on valittava hautaoikeuden haltija edustamaan heitä haata koskeissa asioissa. Hautaoikeuden uudesta haltijasta on ilmoitettava hautaustoimesta vastaavalle seurakunnan viranomaiselle.

12 § Hautausmaalla noudatettava järjestys

Hautausmaalla noudatetaan hiljaisuutta ja arvokkuutta. Hautoja, hautausmaan istutuksia ja nurmikoita ei saa vahingoittaa. Hautausmaan rauhaa häiritsevä työ on hautaustoimituksen ajaksi keskeytettävä.

Moottoriajoneuvoliikenne ja pysäköinti on sallittua vain sille erikseen osoitetuilla alueilla, ja pyöräily on hautausmaalla kielletty. Hautausmaalla moottoriajoneuvoa saa käyttää vain hautaustöihin, hautausmaan kunnossapitoon liittyviin huoltoajoihin sekä ruumiin tai hautaumuistomerkin kuljettamiseen. Ajoneuvojen tulee olla sellaisia, että hautausmaan käytävät kestävät niiden painon.

Jätteet on lajiteltava kunnan jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla.

Tornion seurakunnan hautausmaat ovat avoinna kävijöille klo 7–22, jolloin hautausmailla on valaistus ja talvisin kulkuväylät ovat kulkukelpoiset (auraus ja hiekoitus). Erityisinä juhla-ajoina, kuten pyhäinpäivänä, jouluna ja uudenvuodenpäivänä sekä näiden aattoina ja kiiras-torstaista pääsiäispäivään, hautausmaa on avoinna ympäri vuorokauden.

Järjestyslaki

2 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) yleisellä paikalla:

a) ...hautausmaata tai muuta vastaavaa aluetta, joka on yleisön käytettävissä

Kirkkojärjestys 3 luku

55 § 2 mom. Hautausmaa ja vainajien säilytystila

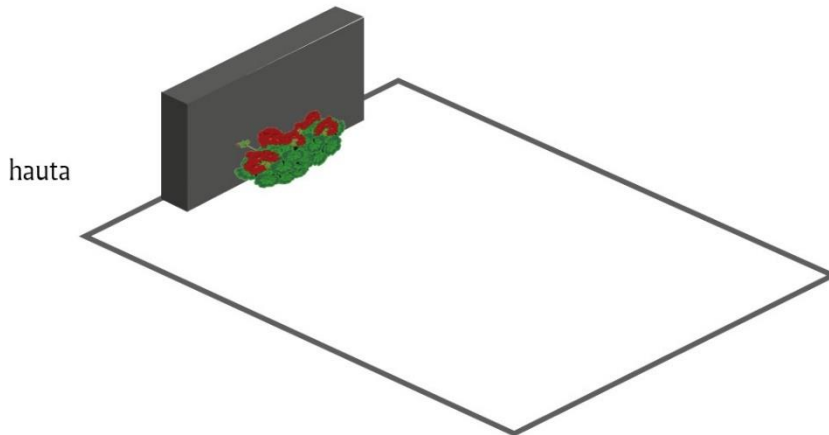
Hautausmaan ja tunnustuksettoman hauta-alueen tulee olla aidattu tai muuten selvästi erottuvalla tavalla rajattu.

Voimaantulo

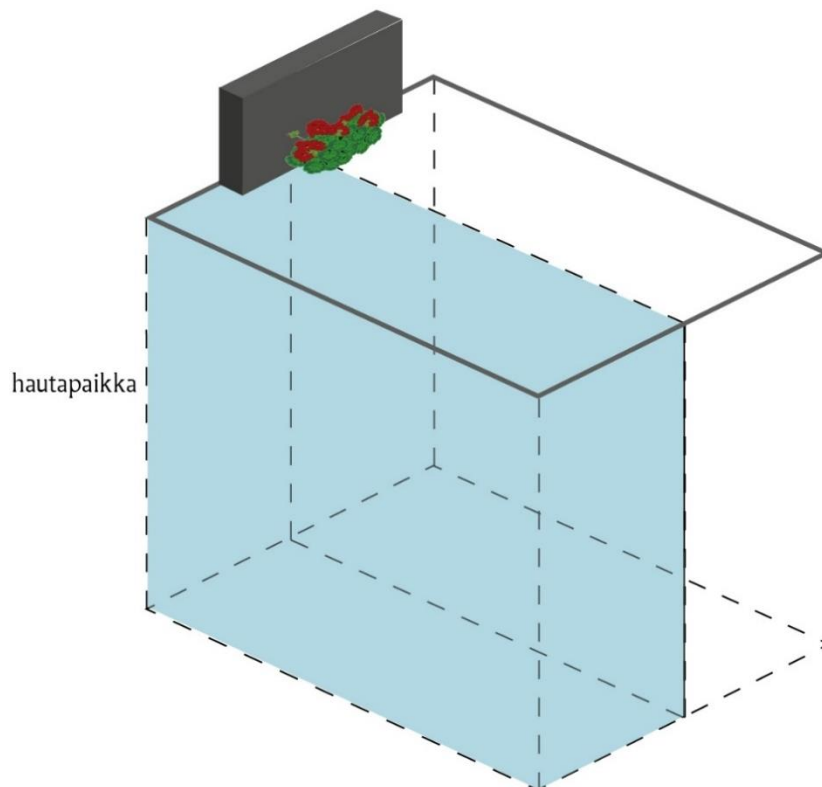
Tämä ohjesääntö tulee voimaan 17. päivänä joulukuuta 2024.

Tällä ohjesäännöllä kumotaan aiempi kirkkovaltuuston vuonna 2019 hyväksymä ja Oulun hiippakunnan tuomiokapitulin vuonna 2020 vahvistama hautaustoimen ohjesääntö.

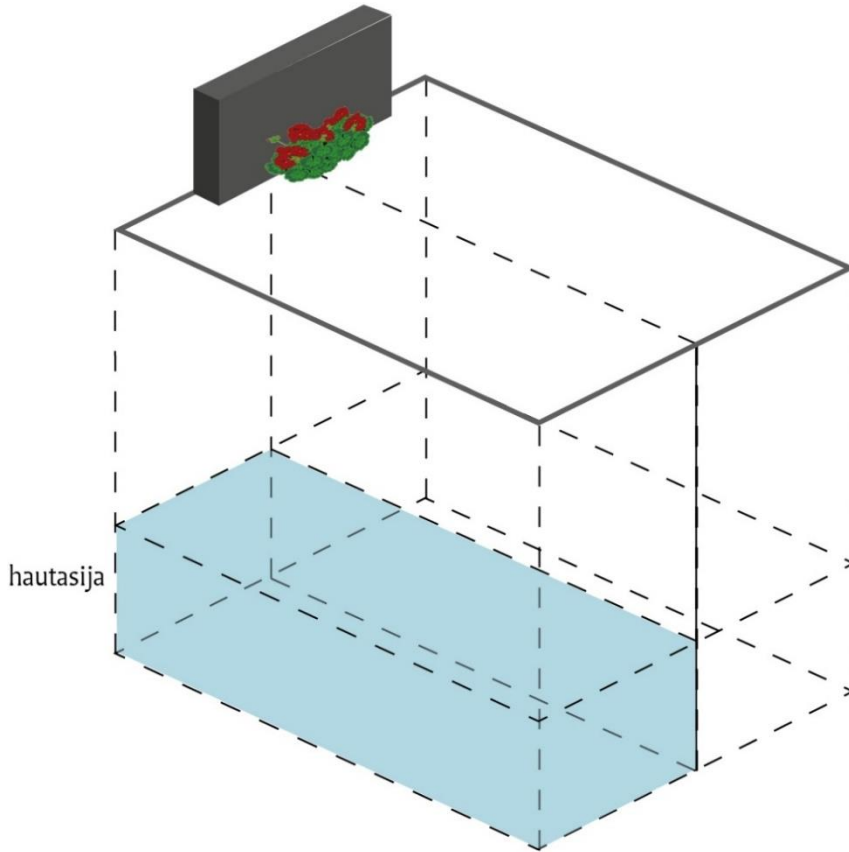
Liite 1 Kuva haudasta, hautapaikasta ja hautasijasta

Kuva 1: Haudalla tarkoitetaan yhden tai useamman vainajan hautaamista varten varattua maa-aluetta hautausmaalla.

Kuva 2: Hautapaikalla tarkoitetaan yhtä tai useampaa päällekkäin haudattavaa arkkua varten varattua tilaa haudassa. Kuvan haudassa on kaksi arkuhautapaikkaa. Maanpinnan tasossa hautapaikka vastaa yhden hautasijan kokoista aluetta.

Kuva 3: Hautasijalla tarkoitetaan yhden arkun tai uurnan paikkaa haudassa. Kuvan haudassa, johon haudataan kahteen kerrokseen, on neljä arkkuhautasijaa.